

Kurs om Förintelsen

Polen 23/10 - 2/11 2013

(preliminära datum)

Obligatorisk föreläsning i september 2013
Uppföljningsseminarium i januari 2014

Förintelsen är en av historiens största katastrofer. Nazisternas dåd har för alltid ändrat vår syn på historien och människan. Nu har det gått mer än 65 år sedan andra världskriget och befrielsen. Förintelsens ögonvittnen finns snart inte längre kvar. Minnet och kunskaperna om nazismens brott måste föras vidare av nya generationer.

För att fördjupa kunskaperna om Förintelsen, nazism och antisemitism arrangerar Svenska kommittén mot antisemitism en fortbildningskurs i Polen i slutet av oktober 2013.

Fortbildningen riktar sig framför allt till lärare och andra personer som arbetar med utbildnings-, ungdoms- och integrationsfrågor, men är öppen även för andra intresserade. Under ca tio dagar studerar vi platser i Polen med anknytning till Förintelsen. Vi får även kunskap om det judiska livet i Östeuropa före kriget och det månghundraåriga kulturarv som utplånades i samband med nazismen.

”Förintelsen väcker grundläggande frågor om civilisationens bräcklighet och de mänskliga rättigheterna. Att vi som lärare måste behandla Förintelsen med dess kopplingar till vår egen tid är för mig en självklarhet. Att försöka förklara det ofattbara ställer oss lärare inför en rad utmaningar.

Platser och människor berör. Tomheten efter den judiska närvaron skakar om. Besöken på Förintelsens platser i Polen ger viktig kunskap och känsla för att kunna möta dessa utmaningar. Resan berör ett historiskt förlopp men handlar ytterst om oss själva. Vad är en människa?”

Mikael Enoksson, lärare vid Lillåns skola 7-9, Örebro

Preliminärt program

Onsdag 23 oktober

Avresa från Stockholm med lågprisflyg till Warszawa. Transfer till ett hotell strax utanför Warszawa.

Torsdag 24 oktober

Vi gör en guidad tur i de gamla judiska delarna av Warszawa. Vi ser bland annat monumentet vid Mila 18, resterna av gettot och den judiska begravningsplatsen. Vi besöker den s.k. *Umschlagplatz*, varifrån huvuddelen av Warszawas judiska befolkning samlades upp för transport till Treblinka.

Övernattning utanför Warszawa.

Fredag 25 oktober

Tidigt på morgonen åker vi till det forna förintelslägret Treblinka, ca 10 mil nordöst om Warszawa. Därefter far vi vidare norrut och besöker Tykocin, där det finns en väl bevarad synagoga i barockstil från 1642. Middag och övernattning utanför Tykocin.

Lördag 26 oktober

På förmiddagen guidas vi runt i Bialystok. Vi fortsätter så söderut mot Lublin och stannar på vägen vid förintelslägret Sobibor innan vi kommer till Lublin. Övernattning i närheten av Lublin.

Söndag 27 oktober

Denna dag ägnas åt staden Lublin och det tidigare koncentrations- och förintelslägret Majdanek. I Majdanek finns fortfarande baracker, vaktorn och omklädningsrum bevarade. I barackerna är också ett museum inrymt. Övernattning i Lublin.

Måndag 28 oktober

Vi reser denna dag vidare söderut och besöker flera platser som hade stor betydelse under tyskarnas uppbyggnad av Lublin-området. Bland annat staden Izbica, som var ett genomgångsläger och den lilla byn Trawniki, där det fanns ett träningsläger för SS-soldater. Ett av de mest bortglömda förintelslägren är Belzec, alldeles vid gränsen mot Ukraina. Här finns sedan några år tillbaka ett nytt minnesmonument och ett mindre museum som vi besöker. Finns det möjlighet åker vi också till byn Josefow - en av de platser Christopher Browning beskrivit i sin bok "Helt vanliga män". Övernattning utanför Tarnow.

Tisdag 29 oktober

Denna dag åker vi vidare genom Galicien, ett av de områden där den judiska närvaron var mycket stor före kriget. Idag finns många bortglömda begravningsplatser och synagogor i de små byarna och städerna. Vårt mål är byn Rabka. En gång en välbekant kurort, men också en plats dit SS förlade en av sina skolor för bland annat dem som skulle tjänstgöra som vakter i koncentrations- och förintelslägren. Övernattning utanför Rabka.

Onsdag 30 oktober

Från Rabka åker vi till staden Oswiecim. Staden hade före kriget ca 12 000 invånare, ungefär 60 procent av dessa var judar. Efter inkvartering på hotellet åker vi till det före detta koncentrationslägret Auschwitz I, som var så kallat *Stammlager* för ett fyrtiotal andra läger som låg runt omkring staden Oswiecim. Mest kända är kanske Birkenau och Monowicz. Vi kommer att besöka en del av de utställningar som finns i de gamla barackerna på området, ursprungligen polska armékaserner. Övernattning i Oswiecim.

Torsdag 31 oktober

Förmiddagen ägnas åt det tidigare förintelslägret Birkenau. Vi gör en guidad vandring runt det flera kvadratkilometer stora område som utgjorde lägret. Efter lunch åker vi till Krakow, som ligger ca en timmes bussresa från Oswiecim. De två sista nätterna övernattar vi i Krakow.

Fredag 1 november

Denna dag ägnas åt Krakow, vi besöker gettoområdet och lägret Plazow i utkanten av Krakow. Övernattning i Kraków.

Lördag 2 november

Avresa från Katowice till Stockholm mitt på dagen.

Förberedande seminarium i september 2013

I resan ingår en obligatorisk förträff i Stockholm, med förberedande föreläsningar kring antisemitism, Förintelsens förlopp och faser, judiskt liv och kultur i Östeuropa, samt vittnesmål av överlevande från Polen. Bland föreläsarna vid tidigare års seminarier har varit professorn i östeuropakunskap, Kristian Gerner, idéhistorikerna Henrik Bachner och Stéphane Bruchfeld, pedagogen Christer Mattsson m. fl.

I resans pris ingår också en uppföljningsträff i januari 2014

Vid detta tillfälle läggs tonvikten på hur man kan arbeta med Förintelsen i värdegrundsarbetet i skolan. Medverkande har bland annat varit pedagogerna Per Höjeberg, Rachel Baran, Mikael Enoksson och Magnus Hermansson Adler.

Kostnaderna för seminarierna ingår i resans pris, dock ej rese- och logi kostnader vid dessa tillfällen.

Praktiska detaljer

Svenska kommittén mot antisemitism har erhållit en donation som enligt givaren skall gå direkt till att sponsra lärare som vill delta i kursen om Förintelsen. Donatorn som själv deltagit i en SKMA-utbildning vill gärna göra det möjligt för lärare att ta del av denna kurs.

Priset för utbildningen blir därför endast 9 700 kronor.

I priset ingår:

- För- och efterseminarium
 - Kursmaterial
 - Flyg, hotell (dubbelrum), rundresa enligt programmet, guidning, inträden, måltider
- Tillägg för enkelrum: 3100 kr

Resan leds av Lena Jersenius aktiv inom Svenska kommittén mot antisemitism och med lång erfarenhet av fortbildningskurser i Polen, Ukraina och Israel.

Vi reserverar oss för eventuella prishöjningar beroende på höjda dollarkurser eller flygprishöjningar.

Anmälan skall ske på bifogad blankett som skickas per brev till: Svenska kommittén mot antisemitism, Box 22330, 104 22 Stockholm.

Anmälningsavgiften om 1 500 kr per person betalas till postgiro 30129-1 i samband med anmälan.

Anmälan är bindande och bör vara SKMA tillhanda senast den 30 augusti 2013.

Vid sjukdom tas endast en expeditionsavgift på 550 kronor ut. Sjukdomen skall bestyrkas av läkare och utgöra hinder för resan. Avbeställningsskyddet träder i kraft då sjukdom eller olycksfall på detta sätt drabbar resenären själv, make/maka, barn, föräldrar eller syskon.

Utbildningen genomförs om minst 15 personer anmäler sig. Ovanstående program är preliminärt. Vi förbehåller oss rätten att göra ändringar i programmet. För att du skall kunna tillgodogöra dig kursen, bör du ha goda kunskaper i engelska och naturligtvis en viss grundkunskap om de frågor som kommer att behandlas.

Antalet deltagare är max 22.

Upplysningar om utbildningen lämnas av Lena Jersenius, tel. 08-667 60 90.